

Utrikesdepartementet
103 39 Stockholm

Vårt datum
2022-05-31

Vårt Dnr:
ÄRD-05168-J9J6P9

Ert datum
2022-05-31

Ert Dnr:
UD2020/00476

Yttrande över promemorian: En kreditgaranti för att säkra tillgången av råvaror

Sammanfattning

Möjligheten att införa statliga kreditgarantier utgör ett bra verktyg för att skapa alternativ och en långsiktig hållbar tillgång till råvaror. Affärsklimatet är olika och den politiska situationen och stabiliteten varierar i olika länder. Detta innebär att det i samband med utfärdandet av statliga kreditgarantier också finns ett behov av att hantera frågor om ojämlikhet och mänsklig rättvisa i linje med Agenda 2030¹. Detta betonas också i promemorians 7:e paragraf.

EU-kommissionens forskningscentrum, Joint Research Centre EU Science Hub, pekar i sin framsyn på behovet av kritiska metaller² i klimatomställningen. EU lyfter också fram i sin industristrategi³ behovet av analys och åtgärder för att hantera de strategiska beroenden som idag är en förutsättning för att klara klimatomställningen. Bägge dokumenten har klimatomställningen som utgångspunkt. I regeringkansliets direktiv för en hållbar försörjning av innovationskritiska metaller och material⁴ betonas behovet av att säkra försörjningen av dessa. Detta arbete tillstyrker vi.

Som fackförbund ser dock Sveriges Ingenjörer behovet av att särskilt värna en rättvis fördelning av resurser genom ett ekonomiskt, socialt och politiskt inflytande i de länder där statliga kreditgarantier finns. Den svenska modellen har tjänat Sverige väl och är ett viktigt verktyg för demokrati och medinflytande. I regeringens strategi för Framtidens industri⁵ lyfts under

¹ <https://www.globalamalen.se/om-globala-malen/mal-10-minskad-ojamlikhet/>

² <https://rmis.jrc.ec.europa.eu/?page=crm-list-2020-e294f6>

³ https://ec.europa.eu/info/strategy/priorities-2019-2024/europe-fit-digital-age/european-industrial-strategy/depth-reviews-strategic-areas-europes-interests_sv

⁴ <https://www.regeringen.se/rattsliga-dokument/kommittedirektiv/2021/03/dir.-202116/>

⁵ <https://www.regeringen.se/informationsmaterial/2022/03/framtidens-industri---en-strategi-om-gron-och-digital-omstallning/>

punkten 4.2 betydelsen av att Sverige driver på den gröna och digitala omställningen. I strategin lyfts fram att det går att kombinera omställning med goda arbetsvillkor, ansvarsfullhet och tillväxt. De ekonomiska, sociala och mänskliga rättigheterna samt goda arbetsvillkor behöver särskilt värnas i länder med en osäker politisk situation och instabilitet.

Sveriges Ingenjörer delar i huvudsak promemorians problemskrivningar och tillstyrker samtliga författningsförslag i utredningen.

Sveriges Ingenjörer lyfter även fram följande ståndpunkter:

- Att inrätta en förordning om kreditgarantier för att säkra tillgången av råvaror med statsgarantier som kan beviljas av Exportkreditnämnden är bra. Det bidrar till att Sverige och svensk industri fortsatt får förutsättningar att driva på klimatomställningen och säkra tillgången till kritiska metaller och material.
- Det finns en risk att affärstransaktioner i länder med politisk instabilitet och oklara etiska principer negativt påverkar omställning, goda arbetsvillkor, ansvarsfullhet och tillväxt. Exportkreditnämnden har därför ett särskilt ansvar att verka för att dessa principer upprätthålls och bistå med rådgivning för företag som beviljas statliga kreditgarantier.

SVERIGES INGENJÖRER

Johan Kreicbergs
Chef Politik och Påverkan

Staffan Bjurulf
Utredare